

ผลของการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของไอวีต่อการเพิ่มความร่วมมือรู้สึกของนักศึกษาพยาบาล

นางสาว วลัยรัตน์ ประจักษ์วิกราด์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-582-395-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019177 117992109

**EFFECTS OF IVEY'S LISTENING SKILLS TRAINING
ON EMPATHY INCREASING OF NURSE STUDENTS**

Miss Valsirat Prajakvigran

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-582-395-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของไอวี ต่อการเพิ่มความร่วมรู้สึก
ของนักศึกษาพยาบาล

โดย นางสาววัลย์รัตน์ ประจักษ์วิกรานต์

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โรสรีช โพธิ์แก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โรสรีช โพธิ์แก้ว)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรชัย ทวีพงษ์ประภา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุ่มพร ยงกิตติกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วัลย์รัตน์ ประจักษ์วิกรานต์ ผลของการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของไอวี
ต่อการเพิ่มความร่วมรู้สึกของนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF IVEY'S LISTENING
SKILLS TRAINING ON EMPATHY INCREASING OF NURSE STUDENTS)
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.โสรัชนี โปธิแก้ว, 149 หน้า ISBN 974-582-395-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของ Ivey ต่อ
การเพิ่มความร่วมรู้สึกของนักศึกษาพยาบาล โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้ (1) "นักศึกษาพยาบาลที่เข้า
ร่วมฝึกทักษะในการฟังตามแนวของ Ivey จะมีความร่วมรู้สึกเพิ่มขึ้นมากกว่านักศึกษาพยาบาลที่ไม่ได้
เข้ารับการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของ Ivey" (2) "นักศึกษาพยาบาลที่เข้ารับการฝึกทักษะใน
การฟังตามแนวของ Ivey จะมีความร่วมรู้สึกเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของ
Ivey"

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 20 คน
และผู้วิจัยได้สุ่มมาจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบทักษะในการฟัง และแบบวัดความร่วมรู้สึก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ซึ่งวัดก่อนและหลังการทดลอง และ
ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งวัดหลังการทดลองโดยใช้
การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองภายหลังได้รับการฝึกทักษะในการฟัง
ตามแนวของ Ivey ได้คะแนนรวมจากแบบวัดความร่วมรู้สึกสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุม และสูงกว่า
คะแนนที่วัดก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา ..... 2535...

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C143109 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY
KEYWORD: IVEY'S LISTENING SKILLS TRAINING/EMPATHY/
NURSE STUDENTS

VALAIRAT PRAJAKVIGRAN : EFFECTS OF IVEY'S LISTENING SKILLS TRAINING
ON EMPATHY INCREASING OF NURSE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF. SOREE POKAOW Ed.D. 149 PP. ISBN 974-582-395-3

The purpose of this research was to study the effects of Ivey's listening skills training on empathy increasing of nurse students. The hypothesis tested were that empathy of nurse students after participating in Ivey's listening skills training would increase significantly and would be higher than the empathy of the control group who did not participate in Ivey's listening skills training.

The subjects were 20 fourth year undergraduate nurse students at Khonkaen University who had low score in listening skills tests. Subjects were randomly assigned to the experimental group and the control group, each group comprising 10 persons. The instruments for data collecting were listening skills test and empathy test which were developed by the researcher. The t-test were employed to analyze the obtained data.

Results show that nurse students in the experimental group increased their empathy significantly at the .05 level after participating in Ivey's listening skills training. There was a significant difference at the .05 level on empathy scores between the experimental group and the control group.

ภาควิชา.....จิตวิทยา
สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริช โพนธแก้วอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมารวมทั้งคุณพ่อจิ้น แบริที่ได้สละเวลาในการตรวจ แก้ไข แนะนำด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง และกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดนิทกซ์ และรองศาสตราจารย์ดร.พรรณราย ทรันยะประภา ที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยด้วยความกรุณาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชมพร ยงกิตติกุล รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุยส์ จำปาเทศ ที่กรุณาให้ข้อคิดและคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

ในด้านการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากคณาบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ ปันราช อาจารย์สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และนักศึกษานายบาลมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร เจ้าหน้าที่ห้องโสตมหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดจนนักศึกษานายบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และผู้ใกล้ชิดทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลให้กำลังใจเสมอมา และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุน เข้าใจและเสริมสร้างกำลังใจที่ดี ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอมอบความสำเร็จให้กับทุก ๆ ท่านที่ร่วมสร้างวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วัลย์รัตน์ ประจักษ์วิกรานต์

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฏ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
ขอบเขตในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2 แนวความคิดและทฤษฎี	9
การฟัง	9
คำนิยาม	10
กระบวนการของการฟัง	11
การจำแนกทักษะในการฟัง	13
การถาม	13
การเสริมกำลังใจ	15
การทวนซ้ำประโยค	16
การทำให้กระจำงชัด	18
การสะท้อนความรู้สึก	21
การสรุปความ	22
ความร่วมมือรู้สึก	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

คำนิยาม	25
กระบวนการของความร่วมรู้สึก	26
ประเภทของความร่วมรู้สึก	27
องค์ประกอบของความร่วมรู้สึก	29
ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพของความร่วมรู้สึก	33
ประโยชน์ของความร่วมรู้สึก	35
มาตรวัดความร่วมรู้สึก	36
โปรแกรมการฝึกอบรม	45
หลักการของการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม	46
กระบวนการฝึกอบรม	47
วิธีการฝึกอบรม	50
ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	50
การพัฒนาแนวความคิดที่เป็นกรอบการวิจัย	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
แบบวิจัย	65
กลุ่มตัวอย่าง	65
โปรแกรมการฝึกทักษะการฟัง	67
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	68
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	68
เครื่องมือที่ใช้ประเมินทักษะในการฟังของผู้รับการทดลอง	69
เครื่องมือที่ใช้ประเมินความร่วมรู้สึกของผู้รับการทดลอง	71
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	74
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	78
5 อภิปรายผลการวิจัย	82
6 สรุปผลการวิจัยและการเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	105
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
ภาคผนวก ค. คุณภาพเครื่องมือ	145
ภาคผนวก ง. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	148
ประวัติผู้วิจัย	149

1	แสดงถึงระดับการตอบสนองความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลที่มีต่อ ความรู้สึกของผู้ป่วย	44
2	แสดงค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทักษะในการฟัง จำแนกตาม แต่ละส่วนของแบบทดสอบทักษะในการฟัง	71
3	แสดงค่าความเที่ยง อำนาจจำแนกของแบบวัดความร่วมมือรู้สึก จำแนกตามแต่ละส่วนของ แบบวัดความร่วมมือรู้สึก	74
4	เสนอการทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบใน การฟังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนและหลัง การทดลองด้วยวิธีการทดสอบค่า t (t -test)	79
5	เสนอการทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดความ ร่วมมือรู้สึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนและหลัง การทดลองด้วยวิธีการทดสอบค่า t (t -test)	80

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่

หน้า

1 แสดงถึงกระบวนการในการฟัง	13
2 แสดงถึงกระบวนการฝึกอบรม	48